

Fővárosi Ítéltábla
36.Gf.40.746/2018/13/I.

A Fővárosi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Rátky és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen devizaszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. november 8. napján kelt 29.G.44.441/2017/21. szám alatti ítélete ellen az alperes által 22. sorszám alatt előterjesztett, Pf.8.sz. alatt kiegészített fellebbezés folytán - megtartott tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 40.000 (Negyvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes mint adós, illetve az alperesi jogelőd (E Zrt.), mint hitelező között egy VW POLO típusú személyautó megvásárlásának finanszírozásához 2007. november 5. napján 2007/.../Z szerződés azonosítószámú hitel - és opciós szerződés jött létre, mely alapján az alperesi jogelőd **3.246.300,- Ft hitelt nyújtott** a felperes részére. A szerződés tartalmazta, hogy a hitel **devizaneme svájci frank (CHF)**.

A szerződés 7. pontjában rögzítették, hogy az ügyleti kamatláb 7,58%, az induló THM 8,83%, a szerződés futamideje 120 hónap, a havi törlesztőrészletek esedékessége minden hónap 15-e, az induló törlesztő részlet összege havi 38.675,- Ft, s a hitelező a hitelt oly módon folyósítja, hogy az adós helyett és nevében a szerződés hatálybalépésekor a hitel teljes összegét megfizeti - vételárrészletként átutalja - a gépjármű szállítójának bankszámlájára. **A törlesztőrészletek, a hitel ügyleti kamatlába, az árfolyamkülönbözet-ügyleti kamatlába és az induló Teljes Hiteldíj Mutató (THM) a Hitelező Általános Szerződési Feltételeiben meghatározott módon változhat, amit az Adós a jelen okirat aláírásával, az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatásként tudomásul vett.**

Záradékok/Adatvédelmi nyilatkozat címszó alatt - **szerződés 10. pont** - rögzítették, hogy a felek kijelentik, hogy a jelen **Szerződést** és annak elválaszthatatlan mellékletét képező Gépjármű adásvételi szerződést, vagy a megrendelést és a számlát, az E Zrt. **Üzletszabályzatát** és az **Általános Szerződési Feltételeit Hitelszerződésekhez (ÁSZF)**, a gépjármű állapotfelmérési dokumentációt (csak használt gépjármű esetén), az E Zrt. Elfogadó Nyilatkozatát **elolvasták, a benne foglaltakat megértették** és mint akaratukkal mindenben megegyezőt tanúk jelenlétében

jóváhagyólag aláírták, valamint a Szerződés az Általános Szerződési Feltételek és az Üzletszabályzat egy-egy példányát **átvették**. Az adós e pontban is kijelentette, hogy a hitel **esetleges árfolyamkockázatáról** szóló tájékoztatást megértette és tudomásul vette.

* * *

A peres felek között létrejött szerződés elválaszthatatlan részét képező **ÁSZF 4. pontja** a hitel pénzügyi feltételeit az alábbiak szerint tartalmazta:

A **4.1. pont** rögzítette a hitel feltételeinek meghatározását. A **4.1.1. pont** szerint **a hitel összeg euróban, svájci frankban, vagy magyar forintban kerül meghatározásra**, azonban **a folyósítás és a hitel visszafizetése (törlesztése) minden esetben magyar forintban történik**. Az euróban, vagy a svájci frankban meghatározott hitel (a továbbiakban együtt: Deviza Alapú Hitel) forintban kifejezett összege devizaneme (a továbbiakban: Devizanem) és a futamideje a Hitelszerződésben kerül rögzítésre.

Az **ÁSZF 4.1.2. pontja** tartalmazta, hogy **a deviza alapú hitel forintban kifejezett összege** - a hitel devizanemének megfelelően - az E Bank Nyrt. által közzétett, a Hitelszerződés hatálybalépése napján érvényes hivatalos HUF/Devizanem számlakonverziós **deviza vételi árfolyam** (a továbbiakban **bázisárfolyam**) **alapján kerül meghatározásra**. Amennyiben a hitelszerződés hatálybalépésének napja nem árfolyamjegyzési nap, akkor a számítás során a hatálybalépést megelőző legközelebbi árfolyamjegyzési napon érvényes árfolyamot kell figyelembe venni.

A **4.1.3. pont rögzítette**, hogy az adós részére folyósított hitel kamattal növelt összegét a hitelszerződésben rögzített számú, összegű és esedékességű törlesztőrészlet (továbbiakban törlesztőrészlet) megfizetésével köteles megfizetni. **A törlesztőrészletek összege az ÁSZF-ben rögzített képlet szerint kerül meghatározásra**.

Az **ÁSZF 4.1.4. pontja rögzítette**, hogy deviza alapú hitel esetén a törlesztőrészletek összege a 4.1.3. pont szerint meghatározott törlesztőrészletek alapján kerül megállapításra a következő számítási módszerrel: $P_k = P_{dk} \times a_k / a_o$, ahol

-a P_k a ténylegesen fizetendő k-adik törlesztőrészlet,

-a P_{dk} a hitelszerződésben rögzített k-adik eredeti törlesztőrészlet,

-az a_k az E Bank Nyrt. által közzétett a k-adik részlet esedékessége hónapját megelőző hónap utolsó árfolyamjegyzési napján érvényes hivatalos HUF/devizanem számlakonverziós deviza eladási árfolyam, a továbbiakban aktuális devizaárfolyam,

-az a_o a 4.1.2. pont szerinti bázis devizaárfolyam.

Az **általános szerződési feltételek 4.3. pontja tartalmazta az ügyleti kamatláb és a törlesztő részletek változására vonatkozó rendelkezéseket**. A 4.3.1. pont szerint az ÁSZF alkalmazásában a BUBOR mindenkor értéke megegyezik a Magyar Nemzeti Bank által közzétett 6 hónapos Budapesti Bankközi Forint Hitelkamatláb értékével; a CHF LIBOR mindenkor értéke megegyezik a Reuters Monitoron közzétett 6 hónapos „CHF LIBOR 360” (360 napos alapon számított svájci frank bankközi kínálati kamatláb) értékével; az EURO LIBOR mindenkor értéke megegyezik a Reuters Monitoron közzétett 6 hónapos „EURO LIBOR 360” (360 napos alapon számított euró bankközi kínálati kamatláb) értékével.

A 4.3.2. pont alapján az Ügyleti Kamatláb minden naptári év január 1-jén és július 1-jén kerül újra meghatározásra. A **4.3.2. b) értelmében**, ha a hitel Hitelszerződésben rögzített Devizaneme svájci frank, akkor az **új Ügyleti Kamatláb** a Hitelszerződés hatálybalépésekor megállapított Ügyleti Kamatláb, valamint az újra-megállapítás időpontjában érvényben lévő CHF LIBOR és a Hitelszerződés hatálybalépésekor érvényben lévő CHF LIBOR különbségének az összege.

A 4.3.3. pont szerint az Ügyleti Kamatláb megváltozása esetén automatikusan megváltozik a törlesztő részletek összege. A még esedékessé nem vált törlesztő részletek összegei a fennálló, még esedékessé nem vált tőketartozás és az újra-megállapított Ügyleti Kamatláb alapulvételével a 4.1.3., illetve 4.1.4. pontban meghatározott módszerrel kerülnek kiszámításra. A törlesztő részletek módosult összegeiről az ERSTE LEASING az első módosult törlesztő részlet esedékességét legalább 5 naptári nappal megelőzően értesíti az adóst, mellyel együtt megküldi az adott törlesztő részlet kamattartalmáról kiállított számlát is.

A **4.3.4. pont** szerint az Ügyleti Kamatláb megváltozása esetén változhat a törlesztő részlet tőke tartalma, de a még esedékessé nem vált tőketartozás teljes összege nem. Az általános szerződési feltételek 4.4. pontja rögzítette a fennálló tőketartozást, illetve annak meghatározására vonatkozó rendelkezéseket.

A **4.4.1. pont** tartalmazta, hogy az adós a Hitelszerződésben rögzített Devizanemben kifejezett **fennálló (nem lejárt) tőketartozása** a Hitelszerződés időtartama alatt **milyen számítással, mely képlet alkalmazásával határozható meg**, megadva a képlet egyes elemeinek tartalmát is. $H = H_d \times a_k / a_o$, ahol a H a tőketartozás forintban kifejezve, a H_d a 4.4.1. pontban meghatározott tőketartozás, az a_k a 4.1.4. pont szerinti aktuális devizaárfolyam, az a_o pedig a 4.1.2. pont szerinti bázis devizaárfolyam. A 4.4.2. pont rögzítette, hogy deviza alapú hitel esetén az E Lízing az adós részére megküldött esedékes értesítésen tájékoztatásul feltünteti az adósnak az esedékes törlesztés kifizetése után fennálló tőketartozását a hitelszerződésben rögzített devizanemben kifejezve.

Az ÁSZF 4.5. pontja tartalmazta a teljes hiteldíj mutató megállapításával kapcsolatos szabályokat.

Az alperes elszámolt a felperessel a 2014. évi XL. törvényben foglaltak és a 2015. április 20. napján kelt tájékoztató szerint, az felülvizsgált elszámolásnak minősül. A peres felek közötti szerződés forintosítása is megtörtént, szerződés új azonosító száma 2015004197-BB3.

Az alperes 2016 februárjában kiállította a személyautóra vonatkozó vételi jog és az annak biztosítására kikötött elidegenítési és terhelési tilalom törlésére vonatkozó nyilatkozatát, majd 2016. február 3-án megküldte a gépjármű törzskönyvét a felperesnek.

* * *

A felperes módosított keresetében (18. sorszám alatti irat és 20. sorszám alatti jegyzőkönyv) a hitel- és opciós szerződés érvénytelenségére alapítottnan a szerződés **ítélethozatalig történő hatályossá nyilvánítását kérte**, melynek keretében vállalta, hogy 30 napon belül **megfizet az alperes részére 683.937.Ft-ot**.

A szerződés tartalma körében elsődleges arra mutatott rá, hogy az forint alapú kölcsönnek minősül. A devizaalapú szerződés jellegadó tulajdonsága az árfolyamkockázat, erre vonatkozó

szabályokat a szerződés egyedi részében kell feltüntetni. Miután a szerződés egyedi része nem utal az árfolyamkockázatra, ezért az azt nem kiegészítő, hanem azzal ellentétes tartalmú - általa alá sem írt - ÁSZF a Ptk.205/C.§-a alapján nem vált a szerződés részévé. Emiatt a kölcsön forint alapú, s az abból eredő tartozás megfizetésére - a deviza alapúságából eredő árfolyamkockázat figyelmen kívül hagyásával - az induló árfolyamon köteles.

Amennyiben a kölcsön mégis deviza alapúnak minősítendő, úgy **a szerződés árfolyamkockázatot reá telepítő rendelkezései** - elsődlegesen jogszabályba ütközés, másodsorban tisztességtelenségük miatt - **semmisek, s emiatt a teljes szerződés érvénytelen**. Az egyedi szerződés 7. pontja, valamint a szerződés elválaszthatatlan mellékletét képező ÁSZF 4.1.2., 4.1.3., 4.1.4. és 4.3. pontjai a rHpt.203.§ (6) és (7) bekezdésébe ütközöek, így a rPtk.200.§ (2) bekezdése alapján semmisek, másodlagosan pedig a rPtk.209.§ (1) és (4) bekezdése alapján e pontok tisztességtelensége alapozza meg a szerződés érvénytelenségét.

A rHpt.203.§ (6) és (7) bekezdése ellenére **kockázatteltáró nyilatkozat nem készült** és a szerződésben foglaltakon kívül az alperes jogelődjétől semmilyen tájékoztatást nem kapott az árfolyamváltozás várható alakulásáról, maximális mértékéről, **a szerződés 7. pontja pedig nem tekinthető árfolyamkockázati tájékoztatásnak**.

A 11/2015. (V.14.) Alkotmánybírósági határozat 47. pontjában foglaltak alapján a 93/13. EKG irányelv által létrehozott védelmi rendszer alapja az, hogy a fogyasztó az eladóhoz (szolgáltatóhoz) képest hátrányos helyzetben van, többek között az információs szintje tekintetében is, ezért az átláthatóság követelményét kiterjesztő módon kell érteni. A tájékoztatás vizsgálata körében a 6/2013. Polgári Jogegységi Határozat 3., a 2/2014. Polgári Jogegységi Határozat 1. pontjában, valamint a 11/2015. (V.14.) AB határozatban foglaltakat kell figyelembe venni. Az átláthatóság 93/13 EKG irányelvben foglalt követelménye nem korlátozható kizárólag alaki és nyelvtani szempontból érthetőségre. (EUB C/26-13. sz. ítélete, EUB C-51/2017. számú ítélete 74, 75, 76, 78, 81, 85, 87, 89, 90. pontjai).

Általánosságban az ÁSZF-ben foglalt rendelkezések - kiegészítésként - alkalmasak lehetnének az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatásra, de a konkrét Általános Szerződési Feltételben **szétszórta elhelyezett szabályozás nem megfelelő, s maga ÁSZF tartalma - mint tájékoztatás - is hiányos volt**, annak áttanulmányozása alapján sem lehet megállapítani, hogy a deviza alapú finanszírozás ténylegesen milyen kockázatokkal jár.

Nem szerepel a szerződésben magának az árfolyamkockázat mibenlétének az ismertetése. Az árfolyamkockázat viselése körében nem felismerhető és világos az, hogy az árfolyamkockázat kizárólag őt terheli. Nem kapott tájékoztatást az árfolyamváltozás várható alakulásáról, annak maximális mértékéről, arról, hogy mi az árfolyamkockázat hatása a törlesztő részletekre, hogy azok korlátlanul emelkedhetnek. Tájékoztatni kellett volna őt az 1009/2008. (II.25.) Kormányhatározat tartalmáról is, mely megszüntette a forint euró középárfolyamához tartozó intervenciós sávját, s ennek hatására a svájci frank árfolyama is jelentősen ingadozni kezdett. A hiányos tájékoztatással az alperes - a maga javára eltorzítva a szerződéses egyensúlyt - értelmezhetetlen szerződési feltételek alapján terhelte ki rá az árfolyam-különbözetet.

Utalt arra, hogy a 2008/48/EK irányelv (24) bekezdése alapján a fogyasztót a hitelmegállapodás megkötése előtt kell széleskörűen tájékoztatni (5. cikk (1) bekezdés szerint), a tájékoztatásnak **kellő időben** és azt megelőzően kell megtörténnie, hogy a fogyasztót bármilyen hitelmegállapodás vagy ajánlat kötelezné, azaz a tájékoztatásnak a szerződés megkötését megelőzően kell megtörténnie. A

fogyasztót tehát olyan helyzetbe kell hozni, hogy megalapozottan tudjon dönteni a szerződés várható következményeiről, fel tudja mérni a kötelezettséggel járó kockázatot és annak hatásait. Az alperes nem prezentált olyan - igazolhatóan a részére is átadott - kockázatfeltáró nyilatkozatot, melyet kellő időben hazavihetett volna, hogy annak tartalmát otthon is végiggondolhassa.

* * *

Az alperes a kereset elutasítását - és a felperes csatolt megbízási szerződés szerinti 283.050.Ft + áfa összegű perköltségben marasztalását - **kérte**.

Arra hivatkozott, hogy a perbeli szerződés - az egyedi szerződés rendelkezései és az ÁSZF 4. pontja értelmében - **egyértelműen deviza alapú szerződés**. Önmagában az a körülmény, hogy forintban folyósította a kölcsön összegét és az adós azt forintban fizette vissza nem jelenti azt, hogy forintkölcsön jött volna létre a felek között.

A szerződés 10. pontja egyértelműen rendelkezik arról, hogy az egyedi szerződés elválaszthatatlan mellékletét képezi az alperesi jogelőd ÁSZF-e és Üzletszabályzata, melynek tartalmát a felek megismerték és annak egy-egy példányát átvették, így a Ptk.205/B.§ (1) bekezdése alapján az Üzletszabályzat és az ÁSZF a szerződés részévé vált, annak külön aláírását a jogszabály nem írja elő.

A szerződésbe integrált tájékoztatás **alaki és tartalmi szempontból egyaránt megfelel a jogszabályi követelményeknek**. A gyakorlata az, hogy csak a lényeges elemeket rögzíti az egyedi szerződésben, a mögöttes részletszabályokat az Általános Szerződési Feltételben és az Üzletszabályzatában helyezi el, mely a szokásos üzleti gyakorlatnak megfelelő. A rHpt. szerződéskötéskor hatályos 203.§-a még nem írta elő az ún. kockázatfeltáró nyilatkozat **külön okiratban** szerepeltetését, ilyen előírást csak később lépett hatályba. Az állandó bírói gyakorlat szerint nem tisztességtelen önmagában azért az árfolyamkockázatot az adósra hárító szerződéses kikötés, mert a kockázatfeltáró nyilatkozatot maga a szerződés tartalmazza (BDT 2016.3457). Olyan kötelezettsége pedig nem volt, hogy az árfolyamváltozás kockázatáról már **a szerződéskötés napját megelőző időszakban tájékoztassa a fogyasztót**.

Az árfolyamkockázat a szerződés deviza alapúságából következik. A szerződési terhek szerződés megkötését követő, előre nem látható és egyoldalú eltolódása az érvénytelenség körében nem értékelhető. A 2/2014. PJE határozat 1. pontja értelmében a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, mely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó olyan szerződéses rendelkezés, melynek **tisztességtelensége főszabály szerint nem is vizsgálható**. Az őt terhelő tájékoztatási kötelezettségének az árfolyamváltozás lehetőségére és arra kell kiterjednie, hogy az árfolyamváltozásnak milyen hatása van a törlesztő részletekre, nem kell kiterjednie a tájékoztatásnak az árfolyamváltozás mértékére. A pénzintézet az árfolyamváltozás lehetséges változásának becslésére nem köteles, ez az őt terhelő tájékoztatásnak nem tartalmi eleme (EBH 2012. G.4.). Az árfolyamkockázat tisztességtelenségét a magyar bíróságok eddig is vizsgálták, a C-51/17. EUB döntés nem tartalmaz olyan követelményt, mely újnak minősülne, e határozat szerint sem kell konkrét adatokat vagy számítást közölni a fogyasztóval.

Az egyedi szerződés 7. és 10. pontja utal az **árfolyamkockázat lehetőségére**, rögzítve, hogy a törlesztő részletek, a hitel ügyleti kamatlába, az árfolyam-különbözetek ügyleti kamatlába és az induló THM is változhat. Az egyedi szerződés 7. és 10. pontja és az ÁSZF alábbi pontjai együttesen

megfelelő, világos és érthető tájékoztatást tartalmaznak arra nézve, hogy az árfolyamváltozás következményeként a felperes **fizetési kötelezettsége változhat (bármilyen irányban és bármilyen mértékben)**. Az ÁSZF az alkalmazandó árfolyamokat is megjelöli, emellett részletes (matematikai igényességű) tájékoztatást tartalmaz, mely egzakt, átlátható, érthető. Az Üzletszabályzat és az ÁSZF szövegezése megfelelt a magyar nyelv és nyelvtan szabályainak, az az átlagos fogyasztó számára is érthető és világos.

Az ÁSZF 4.1.1. pontja utal a kölcsön deviza alapúságra, a 4.1.2. pont meghatározza a bázis árfolyamot. A terhek jövőbeli változásának a kiszámíthatóságát a 4.1.4. pont biztosítja (törlesztőrészlet képlet), a 4.2. alpont pedig a hitel kamatára és kamatlábra vonatkozó szabályokat rögzíti. A 4.3. pont 3. alpontja alapján egyértelmű, hogy az ügyleti kamatláb megváltozása esetén automatikusan megváltozik a törlesztő részletek összege is. Deviza alapú hitel esetén a fennálló tőketartozás kiszámíthatóságát pedig a 4.4.2. pont tartalmazza.

Az átlagos fogyasztótól is elvárható - általános iskolai - matematikai készség birtokában - a szerződésben szereplő képletek használatával - egyértelmű kellett, hogy legyen a felperes számára is, hogy az árfolyamkockázat őt terheli, annak nincs felső határa, s a svájci frank / forint árfolyam alakulás függvényében terhei miként alakulnak.

Mivel a szerződés aláírással a felperes elismerte, hogy a tájékoztatást megértette és tudomásul vette, **ez implicite azt is jelenti, hogy a szükséges tájékoztatást megkapta, ennek ellenkezőjét a felperes köteles bizonyítani**. Ha a felperes azt mégsem értette meg, lehetősége lett volna az alperes ügyintézőitől felvilágosítást kérni, amit, ha nem tett meg, az passzivitásaként nem értékelhető az alperes terhére.

Rámutatott, hogy a perbeli szerződés ún. havi fix konstrukció szerinti ügylet, így a felperes által fizetendő törlesztőrészletek forint összegét a szerződéskötéskor érvényes árfolyamon határozta meg az alperes, így a felperesnek eddig még egyáltalán nem kellett árfolyamváltozást, árfolyamkülönbözetet teljesíteni az alperes felé.

* * *

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperes és az E Zrt. között 2007. november 5. napján létrejött ...-ZZ számú szerződés érvénytelen. A szerződést határozathozatalig hatályossá nyilvánította és megállapította, hogy a felperes tartozása az alperes felé 2018. augusztus 17. napján 683.937,- Ft, melynek 30 napon belül történő megfizetésére kötelezte a felperest.

Arra hivatkozott, hogy a deviza (CHF) alapú kölcsönszerződés létrejött megállapítható. Az egyedi kölcsönszerződés 10. pontjában szereplő - az ÁSZF és az Üzletszabályzat megismerésére és átvételére vonatkozó - elismerés folytán az ÁSZF a Ptk.205/B.§ (1) bekezdése alapján a felek megállapodásának részévé vált. Mind az egyedi szerződés, mind az ÁSZF tartalmazott rendelkezéseket a deviza elszámolásra, a deviza alapúságra vonatkozóan, így miután az ÁSZF és az egyedi szerződés tartalma nem ellentétes egymással, így nem volt helye a Ptk.205/C.§-ában foglaltak alkalmazásának. Önmagában az, hogy az ÁSZF nehezen értelmezhető, nem jelenti azt, hogy az egyedi szerződéssel ellentétes lenne.

Osztotta az alperes jogi érvelését a tekintetben, hogy amennyiben a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma megfelelő, úgy az árfolyamkockázatot az adósra hárító szerződés valóban **nem minősül tisztességtelennek önmagában amiatt, mert a kockázatfeltáró nyilatkozatot maga a szerződés tartalmazza** (BDT 2016.3457), s a vonatkozásban is, hogy a pénzügyi intézménynek - az állandó bírói gyakorlat szerint - **nincs olyan kötelezettsége**, hogy az árfolyamváltozás kockázatáról a

szerződéskötés napját megelőző időben tájékoztassa a fogyasztót. A kockázatteltárás - felperes által állított - alábbi hiányosságai miatt azonban érvénytelennek minősítette a szerződést.

Rámutatott, hogy az árfolyamváltószámból eredő fizetési kötelezettség a főszoaláltatás körébe tartozik, de az árfolyamkockázata viselésére vonatkozó rendelkezések, ha nem egyértelműek és világosak, úgy az árfolyamváltószáma kockázatának a fogyasztóra telepítése az rPtk.209.§ (4) bekezdése alapján tisztességtelen. Mivel nincs arra adat, hogy a felperest szóban vagy - az ÁSZF tartalmán kívül - írásban másról (másról is) tájékoztatták volna, a rendelkezésre álló adatok alapján kell megítélni a tájékoztatás megfelelőségét.

Bár a felek szerződése 7. és 10. pontja rögzítette, hogy megtörtént az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás, de annak **konkrét tartalmát** az alperes - a bizonyítási teherre vonatkozó kioktatás, tájékoztatás ellenére - **sem igazolta**. Nem fogadta el azt az alperesi védekezést, hogy a CHF elszámolás feltüntetése és a tájékoztatás megtörténtének rögzítése az egyedi szerződésben elegendő lenne az alperest terhelő teljeskörű tájékoztatás megtörténtének bizonyítására.

Külön kockázatteltáró nyilatkozat nem készült, az egyedi szerződés és az ÁSZF rendelkezései alapján pedig nem állapítható meg a tájékoztatás megfelelősége, nem állapítható meg, hogy tájékoztatást kapott a felperes az árfolyamkockázata fennálltáról, annak a tőkekövetelésre és a törlesztő részletekre vonatkozó hatásáról. Az ÁSZF ugyan képleteket tartalmaz, de azok önmagában az átlagfogyasztó számára nem érthetőek, nem világosak. A megfelelő tájékoztatás hiányára figyelemmel az egyedi szerződés 7. pontja és az ÁSZF 4.1.2., 4.1.3., 4.1.4 és 4.3.2. pontjai tisztességtelensége folytán az árfolyamkockázata felperesre történő telepítése, s így **szerződés egésze érvénytelen**.

Érvénytelenség fennállta esetére **a felperesi tartozás összege tekintetében a felek egyező nyilatkozatot tettek**, az alperes által kimutatott összeget a felperes vállalta megfizetni. Ezért az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződést határozathozatalig hatályossá nyilvánította a és az elismert tartozás megfizetésére kötelezte a felperest, utalva arra, hogy a deviza alapú szerződések esetében az érvénytelenség folytán az eredeti állapot helyreállítása kizárt. Rámutatott, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján tényként egyértelműen megállapítható nyilvánvaló semmisséget nem észlelt.

* * *

Az ítélet ellen elsődlegesen annak megváltoztatása és a kereset elutasítása, másodsorban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése íránt az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Fellebbezésében lényegében megismételte az elsőfokú eljárás során általa előadottakat annak kapcsán, hogy az egyedi szerződés 7. és 10. pontjai megfelelő tájékoztatást tartalmaztak, hiszen utaltak az árfolyamkockázata lehetőségére, rögzítik, hogy a törlesztő részletek, a hitel ügyleti kamatlába, az árfolyam-különbözetek ügyleti kamatlába és az induló THM is változhat, s ezt fejtik ki az ÁSZF - általa az elsőfokú eljárás során már részletesen megjelölt -rendelkezései, melyekből világosan megállapítható, hogy a felperes fizetési kötelezettsége bármilyen irányban és mértékben változhat. Az átlagos fogyasztótól elvárható az alapvető matematikai készség birtokában annak belátása, hogy ha az aktuális devizaárfolyam magasabb, mint a bázisárfolyam, akkor hányadosuk egynél nagyobb szorzószáma lesz, így ezzel megszorozva a törlesztő részletet a fizetési kötelezettsége megnő. A bizonytalansági tényezők megalapozták a képlet alkalmazását, s az ÁSZF különböző képleteket használt az ügyleti kamatláb és a törlesztő részlet változásának bemutatásához.

Álláspontja szerint **a felperes** - saját nyilatkozatával szemben - **a per során nem tudott bizonyítási kötelezettségének eleget tenni** a vonatkozásban, hogy nem kapott az alperestől valós, világos és érthető tájékoztatást az árfolyamkockázat vonatkozásában. A felperes személyes meghallgatása során tett nyilatkozatai önmagukban is ellentmondóak voltak, hiszen akként nyilatkozott, hogy nem vett igénybe segítséget a szerződés értelmezéséhez, mert laikus ésszel az számára érthető volt. Elvárható a fogyasztótól az, hogy nagy összegű és hosszú távú pénzügyi ügylet jellegéhez, a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt. (BDT 2013.2889) A felperesnek a szerződésből látnia kellett, hogy a megállapodás árfolyamkockázatot tartalmaz, melynek folytán fizetési kötelezettsége korlátok nélkül megváltozhat. Ha a szerződést úgy írta alá, hogy a tartalmának nem tulajdonít jelentőséget, úgy erre a rPtk.4.§ (1) és (4) bekezdése alapján nem hivatkozhat.

* * *

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Csatolta a Fővárosi Ítéltábla 6. Pf.20.946/2018 sz. perben született döntését, mely azonos jogi alapon megállapította a per tárgyát képező, kölcsönszerződés érvénytelenségét. Hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.951/2017/4/II. számú - a Kúria által hatályában fenntartott - részítéletére és a perbelihez hasonló szerződés tárgyában a Győri Ítéltábla Pf. III.20.259/2017/15/I sz. végzésében, a Győri Ítéltábla Pf.III.20.057/2019/7/I. sz. közbenső ítéletében és a Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.435/2018/5/II. sz. jogerős határozatában foglaltakra. Rámutatott, hogy a Kúria Konzultációs Testülete 2019.04.10. napján kelt állásfoglalása is az elsőfokú döntést támasztja alá, s nem tartja megfelelőnek azt, ha a tájékoztatás tartalma csak több rendelkezés együttes értelmezésével következtethető ki.

* * *

Fellebbezése kiegészítésében az alperes utalt arra, hogy - a csatolt ítélettel szemben felülvizsgálattal élt-, s a hazai bíráskodás egyébként sem precedens alapú

A rPtk. 207.§ (1) bekezdése szerinti „nyilatkozási elv” alapján a felperes deviza alapú szerződést kötött, a kölcsöntőke meghatározása megfelelt a Kúria 6/2013 PJE határozatában és a rHpt. 213.§ (1) bekezdése a) pontjában foglaltaknak, vállalta az ügyletből fakadó árfolyamkockázatot, s az egyedi szerződést az árfolyamkockázatról szóló megfelelő tájékoztatásként írta alá. Saját előadása szerint - „laikus ésszel” - is érthető volt számára a szerződés, s azt csak amiatt 10 év eltelte után támadta meg, mert pénzügyileg számára az már sok volt.

Az ÁSZF-ben nyújtott tájékoztatás EUB C-51/17. sz. ítélete által megkívánt tartalmi elemeit (árfolyamváltozás, kamatváltozás, ezek hatását a törlesztő részletre) világosan és érthetően tartalmazta, e szabályozási technika - bevett gyakorlatként - nem kifogásolható. Sem az egyedi szerződés, sem az ÁSZF nem utalt semmilyen korlátra, e kifejezés egyébként sem szó szerint kell, hogy megjelenjen a szerződésben (tájékoztatásban). Az elvárt tartalmi elemek hiányában sem automatikusan minősül tisztességtelennek a főszolgáltatás körébe tartozó feltétel csak a tisztességtelenség vizsgálatának lehetősége nyílik meg. (93/13/EGK Irányelv, EUB C-421/14. határozat.) A szerződéskötés időpontjában egyensúlyhiány nem állt fenn, az adós a deviza alapú hitelhez kapcsolódó kedvezőbb kamatmérték miatt adósodott el devizában, az utólagos egyensúly eltolódás pedig nem értékelhető az érvénytelenség körében, emiatt a kikötés akkor sem tisztességtelen, ha nem volt világos vagy érthető.

* * *

Az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges és egyben elégséges körben feltárta, azt helyesen állapította meg, érdemi döntése - alapvetően annak indokaira is kiterjedően - helytálló, így az elsőfokú ítélet megváltoztatására, illetve a másodlagos fellebbezési kérelemnek megfelelően - az ügy érdemére kiható lényeges eljárási szabálysértés hiányában - hatályon kívül helyezésére az ítélőtábla nem látott lehetőséget, az utóbbira alapot adó eljárási szabálysértést az alperes meg sem jelölt.

Mindenekelőtt arra mutat rá az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy a Ptk.205/B.§ (1) bekezdése alapján az ÁSZF és az Üzletszabályzat is a felek megállapodásának részévé vált, s mivel az egyedi szerződés, valamint az ÁSZF rendelkezései nem tekinthetők ellentétesnek, így együttesen határozzák meg a felek jogviszonyát. A kölcsön deviza alapúságára az egyedi szerződés és az ÁSZF több pontja utalt, emiatt - az elsőfokú bíróság érvelésével összhangban -, a per tárgyát képező szerződés nem forint kölcsönnek tekinthető, hanem olyan deviza alapú kölcsönnek minősül, melynek jellegadó sajátossága az árfolyamkockázat és annak a fogyasztó általi viselése. (6/2013. PJE határozat 1. pont, 2/2014. PJE határozat 1. pont, EUB C-51/17. számú ítélet)

Az alábbiakban részletesen kifejtettek szerint az alperes által az egyedi szerződésben és az ÁSZF kapcsolódó rendelkezéseiben az árfolyamkockázattal kapcsolatosan nyújtott „tájékoztatás” nem lép túl a szerződés tartalmát kitöltő rendelkezések ismertetésén. **Sem formájában, sem tartalmát illetően nem felel meg a tájékoztatással szemben elvártaknak, teljes mértékben hiányzik annak figyelemfelkeltő jellege.** A tájékoztatásból az árfolyamkockázat léte legfeljebb következtethető, értelmezése - a szerződésben elszórtan (mozaikszerűen) elhelyezett rendelkezések egybevetése folytán - a fogyasztótól el nem várható elemzést, aktivitást igényel. Azt pedig az alperes nem igazolta a per során, hogy az írásban nyújtott kockázatteltérítést meghaladóan szóban is sor került a felperes tájékoztatására, s ha igen annak mi volt a tartalma.

I.

A bizonyítás terhe:

A bizonyítás terhével kapcsolatban rámutat az ítélőtábla, hogy a Civilisztikai Kollégiumvezetők 2015. november 9-10. napján a Magyar Igazságügyi Akadémián tartott Országos Értekezlete által elfogadott értelmezés - a továbbiakban Emlékeztető - szerint az árfolyamkockázat valós tartalmára vonatkozó konkrét és egyedi tájékoztatás megtörténtét és tartalmát a pénzügyi intézménynek kell bizonyítania. A rHpt.203.§ mögött meghúzódó jogalkotói szándék ugyanis abból indul ki, hogy az átlagos fogyasztónak az árfolyamkockázat valós tartalmával nem kell tisztában lennie, azt a pénzügyi intézménynek egyedileg, konkrétan el kell magyaráznia a fogyasztó számára. (Emlékeztető II. napirend, A/I/2. pont)

Az alperesi érveléssel szemben önmagában annak, hogy a kockázatteltérítő nyilatkozatot, vagy az azt tartalmazó szerződést a fogyasztó aláírta, nincs automatikusan a bizonyítás terhére megfordító (a tájékoztatás megfelelőségének igazolását pótló) hatása. Amennyiben azonban a tájékoztatásban a II. pont szerinti tartalmi elemek fellelhetők, úgy a nyilatkozat alapján már - a fogyasztó általi

ellenkező bizonyításáig - feltételezni kell, hogy az árfolyamkockázat mibenléte és annak korlátozás nélkül kizárólag őt terhelő volta a fogyasztó számára világos és érthető volt, illetve az kellett, hogy legyen. Ekkor a pénzügyi intézmény által csatolt és a fogyasztó által aláírt (de legalábbis megismert), s a tájékoztatás lényeges tartalmát is rögzítő kockázatfeltáró nyilatkozattal szemben már valóban a fogyasztót terheli annak bizonyítása, hogy az okiratban foglalt tájékoztatást ténylegesen nem kapta meg, annak tartalma eltért a nyilatkozatban foglaltaktól, illetve kiegészítő tájékoztatásra tekintettel alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége, vagy az bizonyos mértékben korlátozott. (2/2014 PJE indokolás III./1. pont)

Az elsőfokú bíróság a perben irányadó bizonyítási teher helyes értelmezésével vizsgálta az alperes oldalán a tájékoztatási kötelezettség teljesítését és mindkét peres fél oldalán történő helyes alkalmazásával (8. sorszám alatti jegyzőkönyv 2. oldal) és a rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő - az irányadó bírói gyakorlattal összhangban álló - értékelésével vizsgálta állapította meg a szerződés árfolyamkockázatát a felperesre telepítő rendelkezéseinek tisztességtelenségét, s erre alapítottan a szerződés teljes érvénytelenségét.

II.

A tájékoztatás formája és tartalmi elemei:

A tájékoztatás tartalma tekintetében a rHpt. - perbeli szerződés megkötésekor irányadó - 203.§-a (6) bekezdése szerint a pénzügyi intézményt terhelő, az ügyfelet érintő kockázat feltárására vonatkozó kötelezettség teljesítéséhez a **rHpt. 203.§ (7) bekezdésében** foglaltaknak megfelelően a kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell **az árfolyamkockázat ismertetését**, valamint annak **hatását a törlesztő részletre**.

A deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések esetén a felek közötti információs egyensúly hiány ellensúlyozásaként előírt rHpt.203.§-a szerinti tájékoztatási kötelezettség kapcsán - az alperesi érveléssel egyezően - mutatott rá a **6/2013. PJE határozat 3. pontja** arra, hogy amennyiben az árfolyamkockázat vonatkozásában az átlagos fogyasztó számára felismerhető, hogy az kizárólag őt terheli és, hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, úgy a vizsgált kikötés tisztességtelensége nem állapítható meg.

A tájékoztató tartalmával kapcsolatosan a **Civilisztikai Kollégiumvezetők 2015. november 9-10. napján megtartott Értekezletén elfogadott értelmezés** szerint a tájékoztatásból ki kell tűnnie, hogy az árfolyamváltozás hatására a törlesztőrészlet összege korlátozás nélkül megemelkedhet, az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, annak nincs felső határa és az árfolyamváltozás lehetősége valós, azaz a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet.

Az **EUB C-186/16.** számú ítéletben megjelenő követelményként a pénzügyi intézmény fogyasztó megalapozott döntéséhez szükséges tájékoztatásának ki kell terjednie a fogyasztó lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztő részletre gyakorolt hatására. A hitelfelvevőnek világos tájékoztatást kell kapnia arról, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés aláírásával bizonyos mértékű árfolyamkockázatot vállal, amely gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat, amennyiben az a pénz, amelyben jövedelmét kapja, leértékelődik, különösen, ha a kölcsönt felvevő fogyasztó nem az adott kölcsön devizanemében kapja a jövedelmét. A C-186/16. számú ítéletben megfogalmazottakat megismételte az **EUB C-51/17.** számú döntése is a harmadik kérdés kapcsán adott válaszában.

A **Kúria Konzultációs Testülete 2019.04.10-i ülésén** a PJE határozatokban foglaltakat az EUB C-186/16 és C-51/17. sz. határozatai ismeretében is fenntartotta. Állásfoglalása szerint akkor megfelelő a tájékoztatás, ha abból kitűnik, hogy

-a fogyasztóra hátrányos árfolyamváltozás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet,

-nem elhanyagolható mértékű,

-nincs felső határa, vagyis a törlesztő részlet akár jelentősen is megemelkedhet.

(Lásd Kúria devizahiteles pereket tárgyaló Konzultációs Testülete 2019.04.10-i ülésének Emlékeztetője 8.-9. pont)

* * *

A konkrét esetben **külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült**, önmagában azonban ez nem értékelhető az alperes terhére. A bírói gyakorlat akként alakult, hogy elfogadta azt, ha csak a felek között létrejött szerződés tartalmazza a szükséges tájékoztatást. (BDT2016.3457) Külön szóbeli tájékoztatás bizonyításának hiányában emiatt az egyedi szerződésből és az ÁSZF rendelkezéseiből kiindulva vizsgálható csak a tájékoztatás tartalma.

A tájékoztatás időbeli alkalmatlanságára vonatkozó felperesi érvelés kapcsán rámutat az ítélet, hogy az EUB C-51/17. számú ítélete által is felhívott, a szerződés megkötése előtt „időben nyújtandó tájékoztatás” fogalmát az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte akként, hogy az nem feltétlenül jelenti azt, hogy a szerződéskötés napját megelőző időszakban kell megtörténni a tájékoztatásnak. (BDT 2016.3457). A szerződéskötéssel egyidejűleg - azaz a szerződéskötés napján nyújtott tájékoztatás is megfelelő lehet, ha a félnek a szerződés aláírása előtt lehetősége volt a szerződést vagy a külön kockázatfeltáró nyilatkozatot elolvasni és megérteni. Arra, hogy e feltételek nem álltak fenn, a fogyasztónak kell hivatkoznia. Ebben az esetben már a pénzügyi intézménynek kell igazolnia, hogy biztosította a szerződés aláírása előtt az iratok elolvasásának és megértésének lehetőségét. A konkrét esetben az időbeli alkalmatlanságra irányuló utólagos felperesi érvelés amiatt volt súlytalan, mert személyes meghallgatása során maga a felperes sem hivatkozott arra, hogy - ha lett volna megfelelő tartalmú tájékoztatás - akkor sem lett volna tényleges lehetősége azt áttanulmányozni, sőt azt állította, hogy a szerződést el is olvasta és - legalábbis úgy vélte - meg is értette, amiből okszerűen következik, hogy valódi sérelme nem a tájékoztatás időszerűségi kérdéseiből eredeztethető, hanem annak tartalmi fogyatékoságából.

Arra is helyesen hivatkozott az alperes, hogy a 6/2013. PJE határozat 3. pontjában foglaltakkal összhangban a tájékoztatás **nem terjedhet ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére**. A BH 2012/7/G.4. számon közzétett elvi határozatban a Legfelsőbb Bíróság rámutatott arra, hogy a pénzügyi intézménynek nem kell arról nyilatkoznia a tájékoztatás keretében, hogy a hosszútávú szerződés ideje alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa.

A felperesi kereset szempontjából - egyrészt a devizanem, másrészt a hatálybalépés időpontja, harmadrészt a tájékoztatás megfelelősége kapcsán - nincs jelentősége az **1009/2008. (II.25.) Kormányhatározatnak**. A perbeli szerződés nem euró alapú, így annak nincs jelentősége, hogy a szerződés nem utal a forint euróhoz viszonyított középárfolyamának megállapításáról szóló 1050/2003. (VI.4.) Kormányhatározat szerinti intervenciós sávra. E sáv eltörlésének nincs (illetve

túl közvetett) a hatása a szerződés szerinti devizanem és forint arányára. Az intervenciós sávokat eltörlő 1009/2008. (II.25.) Kormányhatározat a szerződéskötést követően lépett hatályba, a tájékoztatás hiányosságának pedig - egyéb feltételek fennállta esetén is - csak a szerződés megkötésekor már fennálló körülmény esetén lehetne jelentősége.

Ugyanakkor miután a **tájékoztatás elsődleges célja** - az eltérő információs háttérre tekintettel - a **fogyasztó figyelmének felhívása**, helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság azt, hogy erre nem alkalmas a tájékoztatás perbeli módja - a tájékoztatás elemeinek ÁSZF-ben történő „mozaikszerű” elhelyezése és az, hogy az eltérő helyeken fellelhető információk együttes értelmezésével a fogyasztónak magának kell feltárni (kikövetkeztetni) az árfolyamkockázat fennálltát, annak mibenlétét, azt, hogy az őt terheli és korlátlan. (Lásd Kúria devizahiteles pereket tárgyaló Konzultációs Testülete 2019.04.10-i ülésének Emlékeztetője 4. pont)

Az alperes által választott megoldás **tartalmában is hiányos, funkciója betöltésére nem alkalmas**, mert nem mutat rá az árfolyamkockázat mibenlétére, annak valós voltára, súlyára és a törlesztőrészletek a lerovó pénznemhez kirovó pénznemhez képest bekövetkező értékvesztése esetére a törlesztőrészlet megnövekedésére (főleg a jelentős növekedés veszélyére). Az ilyen módon nyújtott tájékoztatás **figyelemfelhívó jellege teljességgel hiányzik, azt** az ÁSZF rendelkezéseire és az abban szereplő képletekre hivatkozás önmagában **nem pótolja**, akkor sem, ha utóbbiak a fogyasztó szempontjából világos és érthető kikötések. A tartalmi követelménynek már csak amiatt sem felel meg a perbeli szerződés szövegezése, mert annak 10. pontja a hitel „**esetleges árfolyamkockázatáról**” ír, mely megfogalmazás az árfolyamváltozás valós lehetőségét, reális voltát illetően is hamis képzetet kelthet a fogyasztóban, mintegy relativizálva a kockázatot.

Az ÁSZF-ből és az abban szereplő képletekből a fogyasztó - az elsőfokú bíróság által helyesen el nem várhatónak minősített - elemzés és számítások (következtetések) elvégzése alapján és úgy is csak korlátozottan kaphat választ a magából a tájékoztatástól is figyelemfelhívó jelleggel elvárt fenti tartalmi elemekre.

III.

A szerződés érvénytelensége:

A felperes elsődleges kereseti érvelésével szemben a tájékoztatás hiányossága **nem teszi a szerződést jogszabályba ütközővé**. A tájékoztatási kötelezettség megsértéséhez sem a rPtk., sem a rHpt. nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét. A nem megfelelő tájékoztatás következménye csak az, hogy, ha ennek folytán a szerződés valamely feltétele nem felel meg az átláthatóság elvének, úgy ez az adott kikötés tisztességtelenségét eredményezheti.

A 2/2014. Polgári Jogegységi Határozat 1. pontjában foglaltakkal összhangban a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a **főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés**, melynek tisztességtelensége a rPtk.209.§ (5) bekezdése alapján főszabályként nem, illetve csak akkor vizsgálható, ha az adott kikötés **nem világos, nem érthető**. Ennek megfelelően a deviza alapú fogyasztói szerződés - tájékoztatás hiányán vagy fogyatékoságain alapuló - az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezése érvénytelenségét az alapján kell megítélni - a bizonyítékok összességének értékelésén alapuló mérlegeléssel -, hogy az a fogyasztó számára mennyiben volt világos és érthető.

A tájékoztatás címzettjeként, a „fogyasztó” alatt nem a konkrét fogyasztó, hanem az **„általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó”** értendő (C-26/13. sz. ítélet 74. pont), s ezen tipizált fogyasztó vonatkozásában vizsgálandó, hogy képes-e felismerni a devizaárfolyamának változása kötelezettségeire gyakorolt hatását, és ez alapján értékelni az árfolyamváltozás rá nézve esetleges hátrányos gazdasági következményeit.

A tájékoztatás II. pont szerinti hiányosságaira tekintettel helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a rPtk.209.§ (4) bekezdése vonatkozásában - a rPtk. 2009.05.22-i módosítást megelőzően is irányadó - „világos és érthető” követelmény teljesülése sem állapítható meg. Az ügyletből eredő gazdasági következmények valós súlyát a fogyasztó e tájékoztatás alapján nem láthatta át, ezért az árfolyamkockázatot a felperesre terhelő szerződéses rendelkezések tisztességtelenek, melyre figyelemmel - rPtk.239.§ (2) bekezdése alapján a szerződés teljes érvénytelensége állapítandó meg. Amennyiben ugyanis a tisztességtelenség alapjául szolgáló, az árfolyamkockázatot korlát nélkül az adósra hárító szerződési feltétel kiesik, úgy nem állapítható meg - a szerződés teljesítéséhez szükséges elemként - az sem, hogy milyen árfolyam (kockázatmegosztás) irányadó a felek jogviszonyában.

Miután a peres felek sem az elsőfokú bíróság által alkalmazott érvénytelenségi jogkövetkezményt - hatályossá nyilvánítás, sem annak alkalmazott módját nem sérelmezték, s a fennálló tartozás összege vonatkozásában is egyező nyilatkozatot tettek, így az ítéletábra e tekintetben nem bírálta felül az elsőfokú ítélet rendelkezéseit.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes Pp.78.§ (1) bekezdése alapján a fellebbezési eljárási illetékből és alperesi jogi képviselő munkadíjából álló másodfokú perköltségét maga viseli, egyúttal köteles a felperes jogi képviselője kapcsán felmerült másodfokú eljárási költség megtérítésére, melyet az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a/ pontja, 3.§ (5) bekezdése és 4/A.§-a szerint határozott meg a rendelkező részben írt mértékben.

Budapest, 2019. június 17.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk. bíró